Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 58 (1558) ♦ Середа, 2 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

КИЇВ — ПЕКІН: інтереси долають відстань

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся учора з віце-прем'єром Державної Ради КНР У Банго, який перебуває в Києві з візитом.

Обговорювалися питання двостороннього співробітництва. Глава парламенту зазначив, що Україна вважає відносини з КНР надзвичайно важливими. Зокрема, наша держава прагне запозичити досвід реформування економіки, якого вже набув Китай. Перспективне і зміцнення зв'язків у науково-технічній галузі. Олександр Мороз висловив сподівання, що візит заступника глави китайського уряду в Україну сприятиме пожвавленню двосторонніх відносин.

(Закінчення на 2-й стор.).

Нехай літається

У відкритому акціонерному товаристві «Мотор Січ» успішно завершено випробування слідом за гарячим, і в усіх інших можливих режимах на землі, двигуна для вітчизняного пасажирського літака Ан-140.

У перших числах квітня двигун ТВ-3-117 ВМА-СБ-2 буде відправлено в об'єднання імені Антонова для встановлення і адаптування на новому літаку. Як повідомив «Голосу України» заступник головного інженера «Мотор Січі» Анатолій Литовченко, заводчани вже виготовили десять двигунів для експериментальних випробовувань на землі та в повітрі.

Коровай визріває в муках

Урожай-97

Найбільший обсяг робіт з підживлення озимих культур та багаторічних трав уже виконано в Борзнянському, Менському, Бахмацькому районах Чернігівської області. Незважаючи на загалом високий коефіцієнт готовності техніки до польових робіт (95 %), посівна очікується складна. Майже на 72 тисячах гектарів треба пересіяти озимину, впорати — 100 тис. У той самий час сільгосппідприємства за потреби 50 тис. дизпального мають ледь половину, а в спецмайстернях агротехсервісу стоїть невикуплена відремонтована техніка на суму один мільйон 400 тис. гривень.

Цього року в області плановано зібрати 1200 тис. тонн зерна. Нелегко буде виростити і зібрати такий хліб.

ЗАЯВИЛИ і пішли по статтях

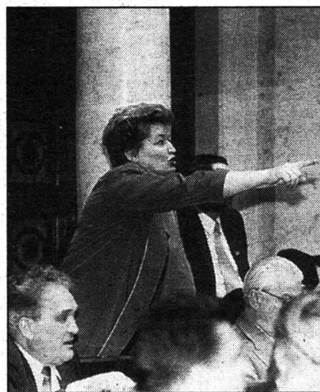

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 1 квітня

Як відомо, 1 квітня — традиційний день гумору, коли в ходу різні жарти та розіграші. Були побоювання, що й у роботі сесії можуть виникнути певні колізії. Однак, як мовиться, пронесло. До несподіванок можна віднести хіба що перенесення заздалегідь продекларованого по телебаченню виступу Прем'єра Павла Лазаренка. У залі пленарних засідань стало більше вільних місць, коли з'ясувалося, що «кіна не буде»...

Загалом сесія пішла досить традиційним шляхом. А саме: оголошення депутатських запитів, виступи депутатів із пропозиціями та заявами. Отут, правда, відбулося два «вибухи» місцевого значення. Автором першої міні-сенсації стали фракції Соціалістичної та Селянської партій — вони оголосили про свій саморозпуск та утворення об'єднаної фракції. А сенс цього кроку? Його пояснив народний депутат Станіслав Ніколаєнко. Він сказав: це означає, що прогресивні сили України в особі їхніх представників у парламенті об'єднуються. Слід чекати, що вже на наступних парламентських та президентських виборах вони виступатимуть єдиним фронтом.

Другий локальний «вибух» викликали виступи лідера депутатів-комуністів Петра Симоненка та активного функціонера Руху Павла Мовчана. Перший заявив: «Вступ до НАТО смертельно небезпечний для України. Тож Верховна Рада повинна перепинити кроки виконавчої влади назустріч прагненню НАТО рухатися на Схід». Другий депутат переконував, що Україна, навпаки, мусить якомога швидше подавати заяву про вступ до НАТО. Бо, мовляв, тільки під «крилом» цієї організації наша держава може почувати себе у безпеці від експансії Москви. Все, однак, завершилося, як то кажуть, бурею в склянці води.

(Закінчення на 2-й стор.).

Крига скресла? Уже й час

Після того, як у суботу й неділю газети і телебачення висвітлили, обговорили та проаналізували зустріч глав урядів країн—учасниць СНД, не забувши при цьому «перемити кісточки» всім президентам, початок тижня ознаменувався інформацією про саміт з перших уст, тобто від самого Президента України Леоніда Кучми.

(Закінчення на 2-й стор.).

Броня міцна і дорогого коштує

Другу партію з 35 танків Т-80 УД відповідно до пакистанського контракту державне підприємство «Завод імені Малишева» (Харків) виготовить до 20 квітня і передасть замовникові.

Як повідомив генеральний директор підприємства, заступник міністра машинобудування, ВПК та конверсії Григорій Малюк, за 2 місяці поточного року обсяг випуску промислової продукції на заводі, порівняно з аналогічним періодом минулого року, збільшився у 10 разів. У нинішньому році на роботу прийнято 1350 кваліфікованих фахівців. Середня зарплата перевищила 200 грн. на місяць.

«Гарячий» телефон: 225-40-25

2 квітня з 17.00 до 19.00 з начальником управління Державтоінспекції МВС України Юрієм Дагаєвим.

Проблеми безпеки дорожнього руху у прямій розмові з генерал-майором міліції.

У номер

Папір для гривні родом з Малина

Учора на відкритті Малинської фабрики банкнотного паперу Президент України Леонід Кучма висловив надію, що стабільні гроші дадуть змогу стабілізувати економіку, сприятимуть створенню умов для заможного життя громадян.

Перший український банкнотний папір з'явився у грудні минулого року, а повністю комплекс обладнання Малинської фабрики банкнотного паперу, за допомогою італійської фірми «Фабріан», почав працювати 14 лютого поточного року.

Голова правління Національного банку Віктор Ющенко підкреслив, що Україна протягом трьох років отримала унікальну закриту технологію виробництва національних грошей.

Президент України в ході поїздки по Житомирській області відвідав також державний комунальний обласний лікувально-санаторний центр радіаційного захисту, технологічний інститут, одне з сільськогосподарських підприємств. Планується також зустріч із керівництвом обласної та районних державних адміністрацій.

Володимир КОРОЛЮК, Олексій КАВУН.

Багато мерів — хороших і різних

Мер Єрусалима Ехуд Олмерт надіслав запрошення главі Київської міської адміністрації Олександрові Омельченку взяти участь у 17-й міжнародній конференції мерів.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у прес-службі міської адміністрації, в конференції «Від минулого в майбутнє: муніципалітет як рушійна сила розвитку», яка відбудеться 6—12 квітня в Єрусалимі, візьмуть участь мери міст з усього світу.

Переговори з НАТО тривають

Два дні перебував у Києві постійний представник США у НАТО Роберт Хантер. Головна мета його візиту —зустріч з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком і продовження консультацій щодо оформлення відносин Україна — НАТО. Як повідомив «Інтерфакс-Україна» начальник управління політичного аналізу й планування МЗС України Ігор Харченко, предметом першочергової уваги в переговорах Києва з Брюсселем є характер майбутнього документа. За словами дипломата, більшість країн—членів НАТО виступає за підписання з Україною політично зобов'язуючого документа.

Середній клас вирішив об'єднатися

Середнім класом вважають себе підприємці, що вирішили згуртуватися в «Об'єднання «Нова формація». На презентації, що відбулася 28 березня, підкреслювалося, що у «Новій формації» об'єднують себе бізнесмени, які власною працею створюють підприємства, нові робочі місця, нові товари та послуги.

— Ми не прагнемо йти в політику, — наголосив у розмові з кореспондентом «Голосу України» один з лідерів об'єднання, голова правління групи компаній «Мезокред» В'ячеслав Кредісов. — Ми прагнемо до утвердження принципів взаємної поваги між бізнесом та органами державної влади. Наша мета— створення стабільних політико-економічних умов для зростання середнього класу в Україні.

Парламентська хроніка

Заявили і пішли по статтях

(Початок на 1-й стор.).

Намічався ще один міні-«вибух». Його могло б здетонувати прийняття пропозиції депутата Миколи Карнауха — провести у п'ятницю слухання з приводу Послання Президента, з представленням якого він виступив у Верховній Раді. Однак для прийняття цієї пропозиції голосів не вистачило.

Потому сесія приступила до обговорення (у другому читанні) проекту закону про місцеві державні адміністрації. Доповідач з цього питання, заступник голови Тимчасової спеціальної комісії Валерій Терець зазначив, що комісія під час доопрацювання розглянула більш як 500 поправок, доповнень та пропозицій. Понад 200 із них враховано, десь 250 відхилено. Проект закону порівняно з першим читанням помітно «схуд» через те, що багато його статей приведено у відповідність з чинним законодавством. Це й створило сприятливі передумови для конструктивного підходу під час обговорення. Статті виважені, мають чітке формулювання. Так, зокрема, вказано, що місцеві адміністрації представляють на місцях органи держави. Відтак наділяються правом видавати відповідні розпорядження від її імені, враховуючи інтереси громадян. Вони мають забезпечувати дотримання конституційних прав і свобод громадян, виконання регіональних програм соціально-економічного розвитку та ряд інших функцій.

Іван ДМИТРЕНКО.

Денне засідання

Парламент порівняно злагоджено розглянув і прийняв понад 15 статей законопроекту про місцеві державні адміністрації. Йдеться про повноваження цих виконавчих органів у галузі бюджету і фінансів, управління майном, містобудування, охорони довкілля, праці та зарплати тощо. Зауваження, пропозиції до цих статей переважно торкались обмежень, застережень до прав місцевих державних адміністрацій. Однак, хоч як дивно, більшість з них парламентарії не підтримали. Не підтримали і пропозиції голосувати за кожну статтю поіменно. Позиції такої злагодженості правого крила парламенту пояснив Григорій Найда, мовляв, комуністи на наступних виборах збираються прийти до влади, отож і хочуть мати відповідні владні важелі.

На вечірньому засіданні обговорення цього законопроекту триватиме.

Анатолій БЕНЬ.

Китай — Пекін: інтереси долають відстань

(Початок на 1-й стор.).

Крім того, глава парламенту наголосив на важливості розвитку міжпарламентських зв'язків. Олександр Мороз сказав, що у Верховній Раді однією з найперших було створено групу народних депутатів з міжпарламентських зв'язків «Україна—Китай». Створення такої групи сприяло налагодженню постійних контактів між парламентами обох держав.

Крига скресла? Уже й час

(Початок на 1-й стор.).

Президент почав з того, що саміт був вирішальним для долі Співдружності і багато хто з глав держав приїхав до Москви настроєний вельми песимістично. Однак Росія обрала зважену, конструктивну позицію і, можна сказати, «хмари розвела руками». На думку Леоніда Кучми, зустріч удалася і кожна сторона одержала те, чого хотіла. Природно, тут же пролунало запитання: а що одержала Україна від саміту? Відповідь була коротка: «У Москві почали зважати на інтереси України. А не тільки на свої власні». Як зрозуміли журналісти, на сьогодні й це чимало. Фактично Україна стала лідером тієї частини членів СНД, які виступають за розвиток двосторонніх відносин як пріоритетний. Недавній візит Президента Азербайджану Гейдара Алієва — тому підтвердження. Під час прес-конференції Леонід Кучма ще раз наголосив, що нам не треба шукати посередників, аби розв'язати свої проблеми на взаємовигідній основі. І розповів, що в Москві він одержав цікаву пропозицію від Президента Туркменистану Сапармурада Ніязова щодо продажу газу. Неважко здогадатися про різницю в ціні газу через посередників і напряму.

Події, пов'язані з Білорусією, Президент України прокоментував так: по-перше, він багато в чому не поділяє позицію Президента Білорусії Олександра Лукашенка, зокрема його взаємовідносини з пресою; по-друге, не бачить союз між Росією та Білорусією як союз рівних партнерів, скоріш — як суто механічне об'єднання; по-третє, Україна взагалі проти союзів усередині співдружності. Однак О. Лукашенко обраний народом своєї країни і на це не можна не зважати.

Найбільший журналістський інтерес викликав наступний візит Президента Росії Бориса Єльцина до Києва. Леонід Кучма вже вкотре протягом кількох останніх днів повторює, що у них з Борисом Миколайовичем добрі стосунки і всі нагромаджені проблеми можна розв'язати. Більше того, Б. Єльцин одержав запрошення відпочити в Криму, щоб відновити свої сили після гельсінського й московського самітів перед візитом до Києва. Відпочинок для російського президента, на думку глави нашої держави, необхідний, хоча й виглядає він нормально. Леонід Данилович був задоволений і тим, що Росія після зустрічі у верхах в Гельсінкі «перестала робити трагедію з просування НАТО на схід. У Москві починають розуміти, що НАТО не ворог і з альянсом можна й треба співробітничати».

Що ж до Чорноморського флоту, то Президент України не вважає це головною проблемою у відносинах між Росією та Україною. «Це не проблема, а привід для головного болю. Не конфлікт, а непорозуміння, що його не можна залишати нерозв'язаним». Не меншим «головним болем» для Кучми є те, що Україна з Росією «душать» торговельні відносини одна одної і фактично призупинили міжурядові зв'язки, тому він і хоче бачити в Києві спочатку Прем'єр-міністра Росії Віктора Черномирдіна: «Час згадати, що крім слів «нафта», «газ», «ЧФ», існує поняття «машинобудування», «літакобудування» та інші».

Отож, крига скресла, панове присяжні засідателі? Либонь, що так. Адже весна вже уповні.

Яна СТАДІЛЬНА.

Урожай-97

Польові баталії

160 тисяч гектарів озимої пшениці підживили хлібороби Запорізької області в березні. Почали й сівбу ярих. Уже посіяно 60 тисяч гектарів із запланованих 360.

Тільки-но після негоди підсохне, область має підгодувати органікою ще 150 тисяч гектарів пшеничного лану. Мінеральні добрива надходять у господарства без перебоїв. На кінець березня їх було отримано 32 тисячі тонн — на 2 тисячі більше, ніж торік.

Стан справ в АПК нещодавно розглянули на сесії обласної ради народних депутатів. У доповіді заступника голови облдержадміністрації Леоніда Цибульщака відзначалося: на село надійде 45 тисяч тонн дизельного палива й понад 16 тисяч тонн азотних добрив, а для підгодівлі озимини задіяно 18 літаків і 4 вертольоти. Була, щоправда, затримка з бензином для них, та 300 тонн пального виділили з Держкомресурсів.

Поволі, але таки розв'язують питання забезпечення господарства насінням. Із Держресурсів виділено 9,9 тисячі тонн ярих.

До 20 березня також із баз Держкомрезерву було отримано 20 тисяч тонн дизельного палива, найближчим часом має надійти ще 14 тисяч. Потреба в ньому господарств області на весняно-польові роботи становить 40 тисяч тонн.

З цього тижня, як повідомив Леонід Цибульщак, до області надходитимуть за лізингом трактори ЮМЗ-6 із Дніпропетровська. Спершу 50, потім ще понад 300. Невдовзі очікують і трактори Т-150 із Харкова. Їх замовили близько 200.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Ордени і запевнення

Пенсійна реформа не здійснюватиметься за рахунок людей похилого віку, сказав Президент України Леонід Кучма у Маріїнському палаці під час урочистої церемонії вручення нагород групі ветеранів.

Леонід Кучма вручив відзнаки учасникам ветеранського руху. За активну громадську роботу та в зв'язку з десятою річницею Організації ветеранів України відзнакою Президента України «Орден Богдана Хмельницького» другого ступеня нагороджено голову ради Організації ветеранів України Івана Герасимова. Групі учасників ветеранського руху вручено відзнаки Президента «Орден Богдана Хмельницького» третього ступеня, ордени «За заслуги» другого і третього ступенів.

Створюють російський банк

Національний резервний банк (НРБ) має намір до кінця 1997 року відкрити свій банк в Україні, повідомив «Інтерфаксу» голова правління НРБ Олександр Лебедев. За його словами, «створюваний банк головним чином обслуговуватиме операції з поставок російського газу українським споживачам і стане першим російським комерційним банком в Україні». За словами банкіра, керівництво НРБ має намір запросити до участі у новому банку своїх основних акціонерів, найбільшими серед яких є РАТ «Газпром», ЗЕП «Газоекспорт», ВАТ «Братський ЛПК», ПО «Машиноекспорт», ДК «Росозброєння».

Нині НРБ є держателем великого пакету облігацій (близько 900 млн. доларів) зовнішньої позички України, випущеної для погашення заборгованості Києва перед РАТ «Газпром» на суму 1,4 млрд. доларів.

Регіон: безробіття

Або дайте роботу, де вчасно платять, або не чіпайте

БЕЗРОБІТТЯ. Ще донедавна нас переконували, що перехід до ринку буде плавний і нам не загрожуватиме шок безробіття, подібний до лібералізаційного. Проте, як з'ясувалося згодом, хотіли, як краще, а вийшло — як завше. Особливо у складній ситуації опинився донецький регіон, який за радянських часів розвивався екстенсивними методами, без урахування багатьох чинників, особливо економічних. Отже, донецький регіон, безробіття очима нашого власного кореспондента.

Людина не на своєму місці. Робочому

«Не місце прикрашає людину, а людина місце». Та коли людина втрачає робоче місце, її навряд чи втішить цей мудрий вислів. І коли йдеться про закриття неперспективних шахт, трудовий колектив з усіх сил тримається за рідне підприємство, незважаючи на переконливі аргументи на користь ліквідації. Людина без місця — уже не той незалежний «гвардієць праці», а безробітний.

Для пом'якшення удару колишнім гірникам мають запропонувати нову роботу. Як правило, мова йде про нові виробництва, проекти яких активно представляють усі зацікавлені сторони, в тому числі влада на місцях. Її участь у розв'язанні проблем, пов'язаних із ліквідацією шахт, всіляко заохочується: реформи починаються й закінчуються, а проблеми залишаються. Тому рішення про закриття вугільного підприємства попередньо проходить декілька комісій, на рівні міста й області також.

Пропозицій «хороших і різних» не бракує. Тільки щодо одного з трьох «пілотних» підприємств — донецького шахтоуправління імені газети «Правда» — було отримано близько 22 варіантів створення нових робочих місць: від ковбасного цеху до сміттєспалювального заводу. Є навіть на 80 відсотків збудований цех фарфорових виробів в Антрациті. Щоправда, перелік нових підприємств цим цехом і обмежується. Чому?

—Немає чіткої політики створення нових робочих місць для шахтарів, — пояснює заступник генерального директора державної компанії «Укрвуглереструктуризація» Леонід Колесник. — Проблему одночасно вирішують на кількох рівнях: у самому трудовому колективі, у селищних, міських, обласних радах. Нарешті, є плани міністерства, а також пропозиції нашої компанії. Єдиної лінії, на жаль, немає. До того ж створювати нові робочі місця практично без коштів — такого завдання ніхто у світі ще не розв'язував. Цей рядок витрат фінансується за залишковим принципом. Торік із запланованих на реструктуризацію вугільної галузі 130 мільйонів гривень ми одержали з держбюджету лише 70 мільйонів. Якщо заплатити всім підрядникам, погасити борги в зарплаті шахтарям, придбати для пенсіонерів паливо, то скільки залишиться?

Цифри і факти

*** На 114 шахтах Донецької області працюють 301 459 осіб, у тому числі підземних робітників — 153 432.**

*** У 1996 році з шахт області звільнилися 49 063 підземних робітника.**

З шахти — в метробудівці

Нещодавно експерти Світового банку, стурбовані перспективою масового безробіття, прибули до Донецька й виявили готовність поділитися досвідом створення мережі маленьких кафе і приватних майстерень. Не заперечую, можливо, в інших країнах цей досвід став рятівним. Та навряд чи розвиток громадського харчування актуальний у країні, де частка населення, що працює, місяцями живе без зарплати. До того ж треба враховувати психологію наших гірників, які звикли до робітничої солідарності й великого колективу.

Цифри і факти

Основні причини звільнення:
—переведення на інші шахти — 1 577,
—переведення на інші підприємства галузі — 813,
—вихід на пенсію за віком — 4 473,
—вихід на пенсію у зв'язку з інвалідністю —5 387,
—загибель на виробництві — 110,
—навчання — 45,
—служба в армії — 737,
—за власним бажанням — 24 962,
—у зв'язку зі скороченням штату і закриттям шахт — 1 123,
—за порушення дисципліни — 7 123,
—з інших причин — 2 713 осіб.

А от ідея, народжена в Донецьку, реальніша: відновити в місті будівництво метрополітену і в такий спосіб убити одразу двох зайців — дати роботу 1000 шахтарям і вирішити транспортну проблему. Тим більше, що витрачатися на перенавчання кадрів немає потреби. Ще одну цільову програму розробляють з ініціативи обласної ради і облдержадміністрації. Йдеться про розвиток птахівництва з одночасним працевлаштуванням колишніх гірників, що допоможе розв'язати проблему в невеликих містах, де іншої промисловості, окрім вуглевидобувної, немає.

І все ж строката палітра пропозицій (далеко не завжди слушних) і відсутність чіткої державної політики щодо працевлаштування гірників неминуче призводить до конфліктів. **Коли в шахтоуправлінні імені газети «Правда» гірникам на вибір запропонували роботу на інших шахтах міста, колектив вибухнув: а де ж обіцяні ковбасні цехи й пекарні? Напередодні нового року ще одною «гарячою точкою» стала донецька шахта «Мушкетівська».**

Майже всі 300 працівників відмовилися від запропонованого переходу на інші вугільні підприємства.

—Там умови важкі, небезпечніші, — пояснили кореспондентові гірники. — А зарплату, як і тут, чотири місяці не дають. Оце називається «цивілізоване закриття».

Цифри і факти

*** Звільнилися також 6 121 — керівники, спеціалісти і службовці шахт області. Із них 781 особа — у зв'язку зі скороченням штату і закриттям шахт.**

*** На 1 березня 1997 року в області налічувалося 32,8 тисячі безробітних.**

*** У 1996 році втрати робочого часу від страйків становили 786,3 тисячі людино-днів.**

—Проблеми працевлаштування шахтарів у Донецьку немає, — вважає начальник головного економічного управління виконкому Донецької міськради Сергій Бешуля. — На вугільних підприємствах міста понад дев'ять тисяч вакансій: хочеш працювати — будь ласка. Тим більше, що з роботи й на роботу доставляють безплатними службовими автобусами.

Але гірники відмовляються: або дайте нам роботу, де вчасно платять, або не чіпайте.

Що ж, певний сенс у цих вимогах є. Втім, і самі шахтарські колективи неоднорідні. Одні працівники за своє майбутнє спокійні — як правило, це спеціалісти найвищої кваліфікації, чиї руки й розум знадобляться будь-де. Інші погоджуються з пропозиціями ліквідаційної комісії і переходять на сусідні підприємства — цілими бригадами й дільницями. Нарешті, третя категорія. Ці кажуть, що одразу реєструються в центрі зайнятості і пробують почати нове життя самотужки. Це їхнє право.

Досвід Донецька підказує, що в деяких випадках нові робочі місця і створювати не треба. Нещодавно колектив донецької шахти імені Калініна звернувся до мера міста Володимира Рибака з проханням посприяти у наданні технічного кредиту для пуску нової лави, яка могла б давати 700 тонн палива на добу. Хіба це не нові робочі місця?

Справедливості заради варто зазначити, що протягом року компанія «Укрвугільреструктуризація» профінансує оснащення семи лав на п'яти перспективних шахтах, а також будівництво шахти «Нікaнор» у Луганській області.

Коли кількість тих, хто пішов з шахти добровільно, перевищує в кілька разів кількість «вимушених» безробітних, необхідність комплексної державної програми працевлаштування гірників стає очевидною. І «внизу», і «нагорі» повинні чітко уявляти, скільки робочих рук і якої кваліфікації звільниться найближчим часом. І як їх доцільніше застосувати: чи то об'єднуючи кошти і створюючи нові робочі місця, чи створюючи нормальні умови для тих, хто бажає в галузі залишитися.

Повернення з-під землі — як падіння на землю

Хоч як парадоксально, але звільнені з рідного підприємства мають одну беззаперечну перевагу перед тими, хто залишився: вони сповна отримають борги в зарплаті плюс двомісячний заробіток. Якщо протягом цього часу колишній гірник, ставши на облік у центрі зайнятості, не знайде роботи, шахта виплатить йому гроші і за третій місяць. **У принципі на ці виплати можна існувати цілий рік. І хоча розміри допомоги зменшуватимуться постійно, аж до 50 відсотків, офіційний безробітний, по-перше, отримуватиме її регулярно, а по-друге, матиме силу-силенну вільного часу. Ось тут і з'являється нагода зайнятися пошуками роботи самотужки.**

Автор цих рядків зробила кілька дзвінків до відділів кадрів донецьких шахт із одним-єдиним запитанням: на роботу приймаєте? На шахті імені Засядька ввічливо пояснили, що прийому як такого немає вже третій рік, а вакансія, якщо й з'являється, то черга бажаючих досить велика. Ще б пак: шахта чи не єдине в Україні вугільне підприємство, де 10-тисячний колектив отримує заробітну плату щомісяця.

Не порадували ствердною відповіддю і в шахтоуправлінні «Донбас» — стабільному й перспективному, що увійшло до складу холдингової компанії «Донвугілля». На підприємствах більш віддалених: у Кіровському, Петровському районах Донецька — вакансії знайшлися, проте лише для підземних робітників. І, зрозуміло, жодних гарантій щодо вчасного отримання зароблених грошей.

Теоретично мої земляки мають шанс завербуватися для роботи за спеціальністю за кордоном. Проте тільки компанія «Арктиквугілля», що відправляє шахтарів по «чорне золото» аж на далекий Шпіцберген, робить це офіційно. Щастить не багатьом: донецьке представництво компанії укладає сотню-другу контрактів на рік. І, знову ж таки, має можливість вибрати кращих із кращих.

Як я влаштовувалася на роботу, або Замість післямови

Відразу відкинемо варіант працевлаштування на одному з великих промислових підприємств: якщо це і вдасться, «свята першої получки» доведеться чекати кілька місяців. Реальніше пошукати щастя в комерційній структурі — саме цей сектор активно розбудовується. Вашому кореспондентові пощастило: у фірмі, що займається будівництвом сучасних офісів і кількаповерхових котеджів заявили, що охоче візьмуть кваліфікованого прохідника. Організація іншого профілю готова була надати роботу прибиральника вулиць (120 гривень на місяць), і для оформлення на роботу вимагали лише паспорт.

Укладення з робітниками тимчасових договорів, без запису у трудовій книжці — досить розповсюджена у приватних підприємствах практика. «Договірник» позбавлений навіть мізерних соціальних гарантій: лікарняного, оплачуваної відпустки, мінімального заробітку. Відома в регіоні страхова компанія запропонувала посаду агента — 7 відсотків від суми, яку вдасться «вичавити» з клієнтів. Заклик до «енергійних молодих людей, які бажають заробляти 500 гривень на місяць», виявився пропозицією стати реалізатором продукції однієї поліграфічної фірми — 10 відсотків від виручки. Теоретично наторгувати на паперових дрібницях п'ять тисяч гривень можливо, а практично не під силу цілому магазинові.

Залишився в записнику ще один телефон — приватної «біржі праці». Телефон не те щоб засекречений, але й не загальновідомий. Невидима співрозмовниця починає ставити запитання:

—Ви бухгалтер? Англійську знаєте? У нас чудова вакансія перекладача, зарплата 600 гривень. На комп'ютері працюєте? Потрібен секретар.

Пояснюю, що мова про людей, які все життя працювали на шахті, — чи то на глибині, чи то на поверхні. Дівчина замислюється, а тоді пропонує: «Залиште телефон. Коли щось з'явиться, ми вам подзвонимо».

Вакансій для жінок на ринку праці не так уже й багато. І для представниць прекрасної статі, які вважають, що вчитися чогось нового для них запізно, залишається приземлений у буквальному розумінні варіант: влаштуватися на сезонну роботу до приміського КСП. Щоправда, розплатиться господарство не грошима, а власною продукцією, яку ще треба примудритися продати. Та мішок цибулі чи ящик помідорів у хаті приємно зігріватимуть душу, а важка робота на землі відвертатиме від непотрібних думок про сенс життя...

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Цифри і факти

*** Повний комплекс заходів із закриття шахти «тягне» на на 35—50 мільйонів гривень, вартість деяких проектів доходить до 90 мільйонів гривень.**

*** Середня заробітна плата працівників вугільної промисловості області за січень становить 236 гривень — п'яте місце серед основних галузей господарства.**

*** Створення одного нового робочого місця за проектом закриття шахт обходиться від 28 до 58 тисяч гривень. «Найдорожчі» місця — на вугільних підприємствах.**

На часі служити...
1979 рік, шикуйся!

ВЕСНА. Пробудження від довгої зимової сплячки. Приліт птахів. Бубнявіння бруньок. Гарний настрій. Пора кохання...

Утім, кохання може не прокинутися, а листячко на деревах може розпуститися із запізненням, залежно від кліматичних умов. А ось такі перманентні події у житті країни, як весняна боротьба за майбутній врожай і за мобілізаційний призов відбудуться за будь-якої погоди.

Ще в березні Президент України підписав Указ «Про звільнення в запас військовослужбовців і черговий призов громадян України на строкову військову службу в квітні-червні 1997 року». І військкомати вкотре взялися за роботу.

Згідно з даними соціологічного опитування, проведеного Центром дослідження регіональних проблем «Євразія», 73,4% призовників негативно ставляться до служби в Збройних силах України, а 60% узагалі вважають службу в армії «марним гаянням часу». На запитання «що найбільше бентежить в армійській службі?» 40% опитаних відповіли — «відсутність особистої свободи», 32% —«дідівщина», 20% — матеріально-побутові умови.

В армію, що формується на добровільній (професіональній) основі, пішли б служити «за винагороду» більш як третина новобранців. 42% респондентів зазначили, що «не одягли б солдатську форму ні за які гроші»... На жаль, нинішнім новобранцям доведеться віддавати свій громадянський обов'язок безкоштовно, тобто задарма. Принаймні, доки не буде виконано «Державну програму розвитку та розбудови Збройних сил України», розраховану на період до 2005 року. І тільки після її благополучного фінішу, за словами міністра оборони України генерал-полковника Олександра Кузьмука, можна буде казати про початок створення армії на контрактній основі. А нині, за глибоким переконанням військового міністра, в армії мають служити всі...

В українській армії сьогодні безліч проблем —матеріальних і моральних. У контексті мобілізаційної кампанії спостерігається загострення всіх армійських «хвороб»: позначається погана фізична підготовка призовників, далекий від норм стан їхнього здоров'я, освітній рівень, патріотичне виховання. Про це йшлося на розширеному засіданні райвійськкоматів Київської області, де підбивалися підсумки призову-96 і складалися прогнози на 1997 рік.

Контингент, з яким доводиться працювати військовим комісаріатам, у соціальному плані не можна вважати благополучним. За підсумками минулого року, по Україні на військовому обліку перебувало 5975 допризовників, які мають судимість. 17821 потенційний призовник вдався до втечі від «кирзових чобіт», тобто кожний сьомий «захисник батьківщини» 1978 року народження. І лише четверо з тих, хто ухилився від виконання священного обов'язку по Київській області, було засуджено за це.

Виходячи із соціальної характеристики призовників, наша армія повільно, але впевнено перетворюється на робітничо-селянську. Про це заявив на нараді Київський обласний військовий комісар полковник Олександр Юрченко. Він констатував, що останнім часом армійські лави дедалі більше поповнюють юнаки з малозабезпечених сімей. Сьогодні військкомати змушені виконувати мобілізаційний план за рахунок хлопців, які мають 5—6 класів освіти. Хоча, згідно з Конституцією, на строкову військову службу можуть бути призвані особи з повною середньою освітою. Військові комісари скаржаться на недосконалість чинного законодавства: мовляв, у осіб призовного віку така кількість усіляких пільг, що призивати в армію нема кого...

Засмучені виконавці державної мобілізаційної політики громадянською позицією призовного контингенту, незадовільним патріотичним вихованням і взагалі рівнем ідеологічної роботи серед майбутніх солдатів. Розв'язання нехай навіть риторичного питання — «куди поділися музеї і меморіальні комплекси бойової і трудової слави батьків?» — виховну проблему армійських кадрів навряд чи розв'яже. Схоже, військові вихователі та комплектатори ВС України діють згідно зі старими ідеологічними директивами. Часи змінилися, відбувалася переоцінка цінностей, на яких виховувалося не одне покоління радянських громадян. Так, справді, на зміну голому фанатичному ентузіазму прийшла особиста зацікавленість, пріоритети масштабних державних (партійних) інтересів змінили «егоїстичні» інтереси громадянина... І цими фактами не можна нехтувати під час проведення реформ в армії. Мотивація «до праці й оборони» має будуватися на інших засадах, аніж десять і навіть п'ять років тому. Можливо, частково цю проблему розв'яже національна програма всебічної підготовки до служби в армії, на яку так чекають у військкоматах. Утім, для хлопців 1979 року народження вже сьогодні на часі служити в такій армії, яка є. На жаль, армію, як і Батьківщину, не вибирають. У нас...

P. S. Дехто з військових керівників скаржиться на вітчизняні засоби масової інформації, звинувачуючи їх у створенні «негативного іміджу Збройних сил України». Звісно, відповідальним за бойовий дух і обороноздатність української армії хотілося б бачити ВС в ідеалі... Але ще майте місце в військах і нестатутні стосунки, і суїцид, і, даруйте, лицемірство... Завдання преси — розкривати всі ці недоліки, щоб допомогти їх усунути. А висвітлювати лише позитивні сторони армійського життя було б нечесно по відношенню і до армії, і до народу.

Ольга ВАУЛІНА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Кримінал

Уже звикають до стрілянини

Нещодавно в Чернівцях сталася подія, ніби скопійована з американських бойовиків. Як тільки почало сутеніти, до приватного магазину «Веста» ввірвалося двоє невідомих з чорними масками на обличчях. Погрожуючи пістолетами, вони наказали продавцям викласти на стіл виручку. Але сума була невеликою — всього сорок дві гривні. Забравши гроші та прихопивши трохи консервів, нападники покинули магазин.

Та по їхньому сліду вже йшов міліцейський наряд. Викликав їх на місце події один з перехожих, який бачив, як грабіжники зайшли до магазину.

Міліціонери наказали злодіям зупинитися. У відповідь пролунав постріл. Правоохоронці теж пустили в хід зброю. Один із грабіжників упав від кулі і невдовзі помер. Пізніше з'ясувалося, що то були «гастролери» з Донецької області.

Прокуратура підтвердила, що міліціонери правомірно застосували табельну зброю. Таким же був висновок і в двох інших випадках, які сталися в березні. Але цього разу міліціонери стріляли не в злодіїв, а в порушників громадського порядку, які намагалися відібрати зброю в правоохоронців.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Сотенних купюр поменшало. Фальшивих

Групу спритників, котрі виготовляли фальшиві сотенні купюри, а потім збували їх у місті Долинській, затримали співробітники управління Міністерства внутрішніх справ у Кіровоградській області. Серійне виробництво допоміг налагодити директор однієї з криворізьких фірм з ремонту і налагодження розмножувальної техніки. За її допомогою зловмисники виготовляли ксерокопії-заготовки стогривневих, а потім наклеювали цифри та портрет Шевченка на одногривневу купюру. Знайдено й реалізаторів, яким платили тридцять відсотків від виручки.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Кордон

Більше півсотні родичів — чи не забагато?

55 громадян Таджикистану затримав прикордонний наряд у пункті пропуску «Тополі» Харківської області. За інформацією російських прикордонників — велика група таджиків їхала у потязі Валуйки-Тополі.

Під час паспортного контролю з'ясувалося, що з 22 дорослих документи мали лише сім громадян, а на 33 дітей різного віку — лише два свідоцтва про народження /решта стверджували, що документи загубили/. Самі таджики пояснили, що вони — одна родина і їдуть з Курган-Тюбе у гості до одного родича-українця, який мешкає у Луганській області.

Попри всю повагу до родинних почуттів прикордонники через декілька годин відправили таджиків тим самим потягом на територію Росії.

Андрій КУЧЕРОВ,
прес-служба Прикордонних військ України.

Пригода

«Десна», та не та

І в страшному сні не могла передбачити фінал компанія знайомих, котра зібралася в одній з квартир відзначити зустріч. Випили на п'ятьох дві пляшки горілки. «На коня» розлили ще й півпляшки коньяку «Десна». Ота злополучна рідина за попередніми даними, напевне, і стала фатальною для чоловіка та жінки, які померли одразу ж. Ще три учасники застілля були буквально паралізовані. Згодом, у лікарні, їх ледве відходили. Як повідомили працівники правоохоронних органів Кривого Рога, прокуратура проводить хімічну експертизу так званого коньяку «Десна».

Микола КРАМАРЕНКО.

Кривий Ріг.

Міліція

Потайні плоди «Інтерполу»

ЧОТИРИ роки тому наша держава вступила до Інтерполу —організації з боротьби з міжнародною злочинністю. Як повідомив на брифінгу в Міністерстві внутрішніх справ начальник національного бюро Інтерполу в Україні Віктор Радецький, ми дещо спізнилися. Втім, у послужному списку вітчизняних співробітників чимало й конкретних справ.

У Дніпропетровську знайшов «другу батьківщину» Р. Квієк, громадянин Польщі. Він готувався до пластичної операції й уже збирався скуштувати радощів сімейного життя з місцевою мешканкою, як на заваді стали... співробітники Дніпропетровського управління боротьби з організованою злочинністю. За інформацією Інтерполу, молодика вже давно розшукують правоохоронні органи ФРН, Нідерландів та Польщі за вчинення 17 вбивств на замовлення на території різних країн Європи.

Громадянин Колумбії Р. Перес, подорожуючи до України, спокійнісінько, без ніяких перепон пройшов митниці чотирьох держав, не підозрюючи, що вже давно «на мушці». Каналами Інтерполу пройшло повідомлення, що в його багажі — 6 кілограмів кокаїну. Зловмисника контролювали протягом усього польоту й нарешті затримали працівники МВС, Державної митної служби та Служби безпеки України в аеропорту Бориспіль. За одне перевезення наркокур'єр мав отримати 15 тисяч доларів винагороди.

За словами заступника міністра внутрішніх справ Володимира Мельникова, наша держава поступово перетворюється із транзитної на таку, що сама споживає важкі наркотики героїн, кокаїн, опій. Так, скажімо в Харкові, виявлено кілька нігерійських фірм, що продавали смертоносний дурман. У цьому також заслуга Інтерполу.

Системи електронної пошти X.400, безоплатно надані національному бюро в жовтні 1995 року генсекретаріатом Інтерполу, дозволяють за лічені хвилини отримати інформацію з будь-якої точки земної кулі. Наприклад, перевірити платоспроможність певної фірми. Якось одна вітчизняна компанія планувала підписати договір з іноземним інвестором. Однак перевірка засвідчила, що на рахунку англійської фірми аж 0,5 долара. За чотири роки діяльності Національного бюро Інтерполу в Україні іноземним державам було видано 19 злочинців, які переховувалися в Україні, вітчизняним комерційним структурам і громадянам повернено понад 5 мільйонів доларів, виявлено «перші ластівки» комп'ютерного шпіонажу в Дніпропетровській області та Криму, розшукано 554 викрадених автомобілі. Нині за поданням МВС України готують постанову Кабінету міністрів, якою передбачатимуться правові нюанси у тому випадку, якщо ненавмисне придбано крадений автомобіль.

Завдання Інтерполу — не практична робота, а насамперед збір інформації. Нині в його українському бюро в Києві, областях, Криму працюють 45 фахівців, які вільно володіють принаймні однією іноземною мовою. Їхньому технічному озброєнню міг би позаздрити не один дільничний інспектор. У відеофільмі про затримання наркоділка в аеропорту Бориспіль, котрий побачили журналісти на брифінгу, обличчя співробітників міліції, звісно, не показували. Вони воліють лише демонструвати результат діяльності своїх мізків.

Юліана ШЕВЧУК.

Опозиція набирається... фундаменталізму?

МАБУТЬ, другому квітня все-таки судилося ввійти в історію Білорусі. Рівно рік тому між Республікою Білорусь та Російською Федерацією було підписано союзний договір про поглиблення інтеграції, який опозиція одразу назвала початком кінця білоруської незалежності. Нині до Москви знову прибула білоруська делегація, щоб підписати новий двосторонній документ, котрий та сама опозиція схильна назвати завершенням втрати незалежності. На запитання, хто винен у тому, що пристрасті в цій країні розпалились до краю, належить відповісти історикам. Але й сучасники хочуть почути відповіді на багато запитань, що їх цікавлять. Кореспондент «ГУ» Наталя ФІЛІПЧУК взяла інтерв'ю у президента Фонду підтримки парламентаризму, депутата Палати представників Національних зборів Республіки Білорусь Леоніда СІЧКА.

— Отже, з моменту підписання союзного договору минув рік. Як ви його оцінюєте?

— Є багато недоробок, але позитивного все-таки більше. Ось сьогодні ми проїздили через білорусько-український кордон. А два тижні тому я перетинав кордон з Росією. Різниця навіть у цьому колосальна. Тут нас зупинили, оглянули машину. А там ми проїхали абсолютно вільно, як до братньої, сусідньої країни. Тому абсолютна більшість білоруського народу підтримує інтеграційні процеси. Але це зовсім не означає, що ми вливаємося в Російську державу. Як заявляє наш президент, ми — суверенна держава, і якщо мова йде про інтеграцію, то про союз двох братніх держав. Щодо негативних моментів, то надто повільно ці процеси просуваються.

— Коли вже ви заговорили про мінуси, то дозвольте нагадати вам історію про введення податку на додану вартість на товари з України. Як відомо, першим ввела його Росія. Білорусь довго відкладала це рішення: адже за такої ситуації страждають інтереси не тільки України, а й Білорусі. Проте все одно здалася. З точки зору доцільності, чи необхідно виконувати рішення сусідньої держави, якщо вони суперечать інтересам власної?

— Ви спрощуєте ситуацію, коли розмірковуєте, чи потрібно одній державі виконувати розпорядження сусідньої. Якщо ці держави підписали договір, то мусять його виконувати. Наша держава поводиться досить незалежно як із Заходом, так і зі Сходом, і говорити, що ми виконуємо чиюсь волю, неправильно.

— А чи можуть співіснувати в одному союзі дві держави, рівень реформування економік яких істотно відрізняється? Адже в Росії приватизацію вже практично завершено, а в Білорусі її час від часу «заморожують».

— Хто сказав, що у нас нема приватизації? Вона йде, але ми вже маємо і негативний досвід. Ми обпеклися на чековій приватизації. У Росії вона відбулася, а ми вчасно зупинилися. Та перш ніж брати інвестиції, необхідно подумати, як їх віддавати (очевидно, депутат мав на увазі кредит. — Авт.). Якщо ми придумаємо механізм повернення західних кредитів, то не треба буде шукати, де їх узяти. Вони самі підуть (а в цьому разі, очевидно, все-таки інвестиції. — Авт.).

Я вважаю, що президент провадить нормальну політику. На з'їзді нашої соціал-демократичної партії ми висунули програму і надіслали її президентові. Якщо він щось візьме з неї, ми будемо задоволені. Якщо ні... Що ж, він — глава держави і вільний вибирати. Скажімо, ми запропонували двосекторну ринкову економіку. Побудувати на радянській економіці ринкову неможливо, тому існує традиційна економіка. А поруч ми будуємо нову. Два центри фінансування у межах одного бюджету: підтримуємо життєдіяльність старої економіки й активно накачуємо інвестиціями нову.

— Західні політики дедалі частіше заявляють про порушення прав людини в Білорусі. Особливо такі висловлювання почастішали після арештів представників опозиції. Ви не боїтеся, що Білорусь опиниться в політичній ізоляції?

— Коли кажуть про міжнародну ізоляцію держави, то для цього мають бути вагомі підстави. Я не бачу таких причин. У нас усе спокійно, республіка стабільна, люди отримують зарплату, в магазинах — дешеві продукти. У нас народ багато читає. У нашій республіці опозиція стала абсолютно однопартійною, хоча в ній — до двох десятків партій. Вона стоїть на одній ідеологічній площині: проти лінії президента. А нормальна опозиція повинна не тільки критикувати, а й пропонувати. Є поле президента, і воно зайняте. І буде зайняте доти, доки не закінчиться строк президентських повноважень. А де поле опозиції? У Національних зборах і в уряді. А виходити на вулиці і влаштовувати бійку... Та за це платять, грубо кажучи. Тому опозиція набуває сьогодні рис фундаменталізму: чим гірше, тим краще.

А щодо ізоляції, то вона неможлива. Адже Білорусь —це планетарне перехрестя. Вона розвивається і просувається вперед.

Від автора: мені видалося цікавим зберегти не тільки інтонацію, а й стилістику розмови.

Хроніка. Факти. Події

● *Біробіджан*

Проблеми на кордоні

Тимчасово припинити демаркаційні роботи на спірній ділянці російсько-китайського кордону в межах Єврейської автономної області пропонують депутати обласних Законодавчих зборів. Як повідомив голова Законодавчих зборів автономії Станіслав Вавілов, в області розпочато розроблення плану проведення референдуму з питання про п'ять спірних островів —Попова, Савельєва, Єврасіхі, Нижньо-Петровського і Луговського. Передання Китаю цих островів, площа яких становить близько 3 тисяч квадратних кілометрів, завдасть Росії серйозних економічних збитків, вважають депутати.

● *Нью-Йорк*

Таки дотиснули...

Під потужним тиском міжнародного товариства державний департамент США був змушений відмовитися від примусових заходів покарання за неправильно припарковані автомобілі працівників дипломатичних місій при ООН.

● *Луанда*

Єдність після багатьох помилок

Уряд Анголи і повстанська організація УНІТА домовилися про дату формування уряду національної єдності, який покликаний покласти край двом з лишком десятиліттям кривавої громадянської війни. За повідомленнями з Луанди, новий орган виконавчої влади має стати до виконання своїх обов'язків 11 квітня.

● *Осло*

Знайдено нову «Перську затоку»?

Знахідка століття — так тут називають виявлене на континентальному шельфі Норвегії рекордне за розмірами родовище нафти, яке, за попередніми даними, перевищує за площею Францію та Німеччину і залягає на глибині лише 100 метрів у Норвезькому морі. Ця знахідка у найближчому майбутньому може докорінно змінити кон'юнктуру на світовому нафтовому ринку і буквально «підірвати» економіку країн, котрі входять до Організації виробників та експортерів нафти (ОПЕК). Стортінг (парламент) Норвегії, що зібрався на надзвичайну нараду, розглянув пропозицію уряду про запровадження «супердемпінгових» цін на норвезьку нафту: Норвегія, яка не належить до ОПЕК і не зв'язана жодними зобов'язаннями, продаватиме свою нафту за ціною, меншою за встановлену на міжнародному ринку, і перетвориться на монопольного експортера. Нове родовище спроможне забезпечувати всі світові потреби в нафті протягом 300 років.

● *Кабул*

Таліби оголосили конкурс

Афганський рух «Талібан» готовий надати право на будівництво газопроводу територією країни тій компанії, яка зможе перша приступити до будівельних робіт і запропонувати найкращі умови. Виконувач обов'язків міністра промисловості в адміністрації талібів мулла Ахмад Джан заявив: «Ми ясно дали зрозуміти, що той, хто перший зможе розпочати будівництво і запропонує найкращі умови, той і одержить право на спорудження газопроводу».

Нині представники американської нафтової компанії «Юнікол» та аргентинської «Брідас» ведуть переговори з талібами щодо проведення трубопроводу з Туркменистану в Пакистан через афганську територію.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Столиці світу

Задумливий кам'яний Сервантес зі своїми героями: Дон Кіхотом і Санчо Пансою. Це — найпопулярніший пам'ятник у Мадриді.

Іноземців у Мінську не люблять?

СВІТОВА преса продовжує уважно стежити за ситуацією в Білорусі. Зокрема, німецька газета «Хандельсблат» пише:

«Кому тут не подобається, може їхати», — заявив торік у листопаді білоруський президент, — або, якщо називати речі своїми іменами, диктатор — Лукашенко, що проводив свій незаконний референдум з питання прийняття конституції. Сьогодні він почуває себе значно впевненіше і тому діє вже за принципом: "Хто мені не подобається, нехай їде". Тим самим Лукашенко робить ставку на відверту ксенофобію, цілком неприйнятну для відомого своєю терплячістю і привітністю білоруського народу. Сьогодні Мінськ переслідує вже не тільки власну опозицію, а й іноземців. Першою жертвою стала делегація польської профспілки «Солідарність». Потім прийшла черга голови білоруського відділення фонду «Сороса». І ось настав час пакувати валізи й американському дипломатові. Загроза вислання нависла над багатьма іноземними кореспондентами, навіть російськими. Привід завжди один і той самий: присутність на демонстраціях. І один і той самий аргумент: порушення дипломатичної конвенції. Насправді конвенцію і права людини порушує Лукашенко. І ні Москва, ні Захід не готові його осадити. ОБСЄ, хоч і формально виступає з критикою на адресу Лукашенка, фактично примирилася з ситуацією. Між тим, саме цій організації слід було б відрядити до Мінська спеціальну делегацію, а якщо місії буде відмовлено —застосувати санкції. Втім, Лукашенко саме й домагається повної ізоляції Білорусі від Європи і США. Його мета — злиття з Росією. Захід міг би знайти спосіб зацікавити Кремль і закликати його скористатися зі свого впливу для приборкання Лукашенка. Перед Москвою стоїть вибір: або підтримати мінську диктатуру, що загрожує з часом перекинутися і на Росію, або посприяти відродженню демократії в Білорусі і тим самим зміцнити власну репутацію в усьому світі», — вважає газета.

Хто сміється останній

Ось і не вір після цього...

Родичі та близькі не раз підсміювалися з Мішеля (ім'я вигадане). Справді, хіба можна в наш час бути таким наївним і щороку викидати кошти — хоч і малі — на придбання лотереї «Лото», сподіваючись на примарний мільйон франків. Але Мішель, попри кпини, вперто гнув своє і щоразу, коли оголошували про новий розіграш лотереї, поспішав до кіоску. І, можливо, саме ця історія — та сама, коли в житті втілася біблійна заповідь: «Стукайте і відчиниться». Тепер з родичів глузує вже Мішель. Його гроші повернулися сторицею. Нещодавно він став власником... 150 мільйонів франків (близько 27,5 млн. доларів). Це найбільший в історії Франції виграш. Мало того — це третій результат у світі за всю історію проведення лотерей.

Нині Мішель переймається тим, як вигідно вкласти гроші, що несподівано наче впали з неба. А щоб цю проблему раніше за нього не розв'язали грабіжники, і комісія «Лото», і поліція, і сам Мішель приховують справжнє ім'я.

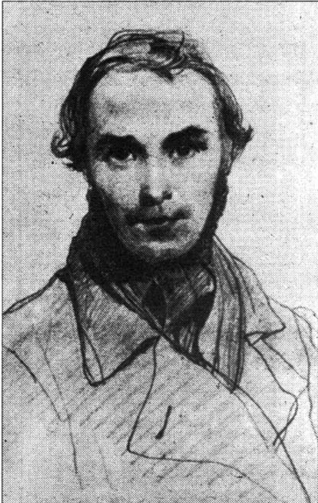
Цитати

Нині Немцов, а потім... Борис Другий?

Світова преса схвально ставиться до нового віце-прем'єра Росії Бориса Немцова.

Паризька газета «Монд» пише: «Призначення Немцова на цей пост має врівноважити владу Чубайса та притишити критику з лав опозиції. Відніні економічну політику Росії визначатиме незвична «трійка»: майже 60-річний Черномирдін та набагато молодші за прем'єра Чубайс із Немцовим».

Німецький журнал «Шпігель» з цього приводу саркастично зазначає: «У постійних пошуках енергійних кандидатів для своєї кадрової каруселі Єльцин якось натякнув, що бачить Немцова у ролі свого наступника. Кокетливий спадкоємний принц одразу ж відвернувся від свого політичного опікуна Явлинського, який свого часу підготував його економічну програму. З іншого боку, Немцов вже не раз викликав на себе гнів Єльцина, скажімо, збиранням підписів за невідкладне припинення війни у Чечні або регулярними вимогами надати регіонам більше незалежності від Москви. Одразу після нового призначення Борис Немцов дав зрозуміти, що відчуває себе молодшим партнером Єльцина. А кремльовському «сірому кардиналу» він нагадав, що сам має не менш широкі повноваження. А ще Борис Другий пообіцяв не брехати, не красти та хабарів не брати. А це для міністра в єльцинській Росії щось-таки й означає».

Тарас ШЕВЧЕНКО. Автопортрет 1843-45 рр.

У своїй хаті — своя правда

Соціально-економічний ідеал Тараса Шевченка

Не на «хлопський розум»

НА ОДНІЙ з конференцій Наукового товариства імені Т. Шевченка у Львові після блискучої доповіді про світогляд Великого Кобзаря хтось з присутніх поцікавився: чи була у національного генія модель соціально-економічного розвитку України? На це доповідач дав негативну відповідь, бо, мовляв, Шевченко — поет й економічними проблемами не займався. Насправді таке трактування неправильне вже тому, що кожна людина має свій погляд на соціально-економічний розвиток.

Економічне побутування українського народу, життя людей, які перебували поруч з поетом — усе це ставало першоджерелами Шевченкових вражень і вироблення економічних поглядів. Однак гострота цих вражень не була б такою глибокою і пекучою, якби поет-мислитель не піднявся вище свого оточення, не проник у сутність подій, явищ і процесів. Для того одного спостереження і природного обдарування замало, треба було засвоїти оцінки і цінності економічної думки попередників і сучасників.

У тому зв'язку зазначу, що Т. Шевченко не міг не знати «божественної економії» Г. Сковороди, який одночасно з А. Смітом відстоював теорію «спорідненої праці», утверджував принципи економічної свободи. Сучасником Кобзаря був український вчений енциклопедичних зацікавлень В. Каразин з його теорією «домоводства», тобто економіки вільної і демократичної. Т. Шевченко перебував у Петербурзі саме тоді, коли європеїзовував російську економічну науку син греко-католицького священика із Закарпаття М. Балудянський. Його «економічна система» мала великий вплив на тогочасну економічну думку в Російській імперії, зокрема на погляди декабристів і О. Пушкіна.

Розвиваючись у руслі традицій української економічної і суспільної думки, Т. Шевченко в своїх оцінках сприймав світові здобутки економічного мислення. Завдяки цьому, його економічний світогляд виходив за національні межі, охоплював світові простори економічної дійсності, починаючи з українського села і сягаючи теренів Великобританії з її промислово-технічною революцією і господарської демократії США. Такий широкий обрій господарських процесів міг потрапити в орбіту Шевченкових зацікавлень не тільки через його природний талант, а й завдяки високій самоосвіті, що не завжди могли зрозуміти навіть прихильники українського мислителя. Т. Шевченко підходив до з'ясування економічних явищ і процесів не на «хлопський розум», а з позицій тогочасного рівня розвитку суспільно-економічної думки. Цей факт має принципове значення для розуміння економічного світогляду Великого Кобзаря. Однією з істотних складових його було викриття економічного і політичного колоніалізму в будь-яких його формах.

Чим снив і про що мріяв поет

Звичайно, найбільше написав Т. Шевченко про російський колоніалізм в Україні. Його класична фраза: «Це той перший, що розпинав нашу Україну, а вторая доконала вдову сироту» сьогодні добре відома. У ній стисло відображено всі колонізаторські заходи російського уряду в Україні протягом XVIII століття. Ще на початку XIX-го В. Каразин стверджував, що російським правителям вистачило одного століття, щоб перетворити Україну на колонію. «Пропащий час» — так цей період назвав пізніше М. Драгоманов. Однак найправдивіше, найвлучніше про це сказав Т. Шевченко.

Очима поневоленого українця він оцінив колоніальне гноблення інших народів, твердо і відверто ставши на їх захист. Неперевершеною щодо цієї теми є поема «Кавказ», в якій Т. Шевченко виклав своє глибоке розуміння того, що в основі кровопролитних війн і загарбань лежать економічні інтереси. «Нам тільки сакля очі коле: Чого вона стоїть у вас Не нами дана; чом ми вам Чурек же ваш та вам не кинем, Як тій собаці! Чом ви нам платить за сонце не повинні!» Як багато в одному реченні економічного навантаження і цікавих понять. Вони надають предметної місткості творчості Т. Шевченка, який, безумовно, мав власне бачення звільнення українського селянства від кріпацтва, України — від колоніального поневолення, модель її соціально-економічної і політичної перспективи.

Остання у Шевченковій творчості вироблена передусім на основі національної соціально-економічної генетики і реалій світового суспільно-економічного досвіду. Одне і друге протягом тоталітарно-компартійної доби замовчувалося, бо робились усілякі спроби ідентифікувати економічні погляди Т. Шевченка з концепцією російських соціалістів-общинників, таких як М. Чернишевський. З цієї тематики опубліковано низку праць, а їх автори неодноразово винагороджувались і діставали всілякі відзнаки тільки за «доведення», нібито Т. Шевченко був «палким прихильником» соціалізму М. Чернишевського. Насправді таке твердження — відверта фальсифікація суспільно-економічних поглядів Т. Шевченка взагалі, його суспільно-економічного ідеалу зокрема.

Погляд на українську перспективу Т. Шевченко висловив у своїх творах, але найрельєфніше викарбував у «Сні»:

Над сином сидя, задрімала.
І сниться їй той син Іван
І уродливий і багатий,
Не одинокий, а жонатий,
На вольній бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі;
Та на своїм веселім полі
Свою-таки пшеницю жнуть,
А діточки обід несуть.

Треба сказати, що в різні часи, щоб висловлюватися про майбутнє, нерідко вдавалися до снів і навіть казок. Так вчинив і Т. Шевченко, в «Сні» якого немає нічого нереалістичного, бо панщина була жорстокою реальністю.

Цей вірш написано в середині 1858 року, коли наближалася нова реальність — скасування кріпацтва в Російській імперії. Навколо проблем аграрної реформи вирували гострі дискусії в інтелектуальних колах. Не стояв осторонь і Т. Шевченко, який чітко виклав своє бачення майбутнього українського селянства, що складало переважну більшість нації. Шевченкова жниця, стомившись від непосильної роботи, пішла годувати свого сина, який приснився їй вільний і на власному полі. Воля і власність у Шевченковому «Сні» — це та магічна сила, що обрамляє перспективну господарську модель, а її автор виступає захисником індивідуально-родинної власності.

Коли замислитися над словами Т. Шевченка, то не можна не відчути його божественної пристрасті до волі, до власного поля, свого майна, бо в «своїй хаті — своя правда». Вільний господар-власник реально викарбуваний Т. Шевченком, якому не потрібно було нічого ні видумувати, ні позичати у чужинців. Господарська свобода, індивідуально-родинне господарювання в Україні сягає праісторичних часів. Про це мріяли загнані в кріпосну неволю селяни, односельці Т. Шевченка, які трепетно чекали ліквідації кріпосного насильства.

На індивідуально-родинний ідеал економічної концепції Т. Шевченка звернули увагу окремі дослідники зразу ж після його смерті. «Ідеал нашого народу, — зазначав В. Барвінський на 15-х роковинах від дня смерті Т. Шевченка, — не перечить природного устрою суспільства. Він не йде до комуністичного рівняння всіх багатств, ані до соціалістичного зрівняння всіх людей після одної міри».

У своїй праці «Шевченко, українофіли і соціалізм» М. Драгоманов уперше розглянув суспільний ідеал поета на тлі боротьби різних течій в українській думці. «Ми ніяк не погодимось, щоб Шевченко був соціалістом», — зробив висновок М. Драгоманов. З цим висновком можна погодитися, але важко некритично сприймати думку М. Драгоманова про те, що «Шевченко тільки й знав хліборобство та свою Україну...». Мовляв, якби Кобзар знав європейський соціалізм, то, може, й став би соціалістом. Таке міркування, навіть висловлене в полемічному запалі, не відповідає дійсності, бо Т. Шевченко, обізнаний із законами американського президента, не міг не знати про європейських соціалістів, вчення яких, очевидно, не приваблювало українського поета, як і общинний соціалізм його російських сучасників. Їх концепція майбутнього, викладена в романі «Що робити?» М. Чернишевського, базується на колективній власності, що суперечило природі української етнопсихології. «Ниви — це наші хліба. Поля — це наші поля. Гаї — це наші гаї», — ось якою безадресною бачиться власність М. Чернишевському, колективізовані люди в романі якого працюють юрбою, співаючи під наметом у холодочку:

Будем жити ми по-панськи;
Люди ці — моя сім'я,
—Що душі моїй завгодно
Все здобуду з ними я...

Проти такого романтизму виступав прихильник Т. Шевченка — український економіст І. Вернадський, який був особливо нетерпимий до общинного володіння, через яке уповільнюється запровадження плодозмінного господарства. У приватних власників, каже він, чиниться не так: плодозмінна система запроваджується в їх господарствах без будь-яких затримок і сповільнень.

Наведені твердження економіста І. Вернадського є додатковим аргументом того, що соціально-економічний ідеал Т. Шевченка формувався відповідно до традицій української економічної думки і генетики національних господарських форм. У грудні 1854 року Т. Шевченко писав братові: «Я по плоті і духу син і рідний брат нашого безталанного народу». Мрії цього народу знайшли відображення в соціально-економічній моделі Т. Шевченка, яку аж ніяк не можна зводити до долі селянства і форм його господарювання.

Власність і свобода, гідність і воля

Важливою складовою в його моделі був технічний поступ, інформація про рівень якого до Т. Шевченка доходила різними шляхами. У тому числі й у процесі спілкування з українськими поміщиками і підприємцями, серед яких були й англомани. Останні добре знали про промислово-технічну революцію в Англії, здобутки якої прагнули прищепити в Україні. Яскравою є діяльність власника маєтку в селі Кручик на Слобожанщині вченого-енциклопедиста В. Каразина, який організував Філотехнічне товариство і сам був автором понад сорока технічних винаходів. Захоплений ними Т. Шевченко у «Щоденнику» занотував: «Великий Фультон! І великий Ватт! Ваше молоде, не днями, а годинами зростаюче дитя у скорому часі пожре нагаї, престоли і корони, а дипломатами і поміщиками тільки закусить... Те, що почали у Франції енциклопедисти, довершить на всій нашій планеті ваше колосально геніальне дитя. Моє пророцтво безсумнівне».

Заглиблюючись у це висловлювання, не можна не дивуватись планетарному мисленню Т. Шевченка, для якого соціально-економічний розвиток уявлявся як складна динамічна система, що вбирає в себе широкий спектр найрізноманітніших компонентів. Для нього економіка — не суха технічна схема, а олюднено-одухотворена категорія, сутність якої вимагає технічного, правового, морально-етичного, психічного забезпечення. Тому дивно чути міркування деяких дослідників, які звинувачують Т. Шевченка в хуторянстві, в ідеалізації селянського буття. У Шевченковій моделі майбутнього українського народу присутні власність і технічні винаходи, правда і свобода, освіта і мотивація праці, гідність і воля. Тобто ті атрибути економічного поступу, які завжди були притаманні українській економічній думці, народили окремі напрями економічної науки, зокрема різні ліберальні вчення.

Особливою окрасою Шевченкової соціально-економічної моделі є акцент на економічній активності подолання рабсько-жебрацької психології тощо. Як часто в його творах можна вичитати докір на рабську поведінку людей, їх покірливість, відсутність власної та національної гідності, байдужість до науки і т. ін. У Т. Шевченка перебувають у тісній сув'язі господар-власник, знамениті технічні винаходи, апостол правди і науки, правитель з праведним законом, тверда воля, соціальна справедливість, людська гідність. Тільки сукупно, у взаємодії ці фактори здатні забезпечити динамізм поступу і вільний розвиток людини з її щоденними потребами.

Нашому поколінню державотворців варто постійно вчитуватися в заповіти Т. Шевченка, бо в них є національна та вселюдські цінності, які мають бути використані в розбудові української економічної системи і в державотворчому процесі. Шевченкова соціально-економічна модель має глибокі національні витоки, і в тому полягає її органічність, фундаментальність, конструктивність і перспективність.

Степан ЗЛУПКО, доктор економічних наук.

Львів.

Міс грація — просто Катя

Кажуть, що художня гімнастика — найжіночніший вид спорту. Недарма її зірок звуть не інакше, як «міс грація». І одна з найяскравіших із них наша —співвітчизниця Катерина Серебрянська. Вона абсолютна чемпіонка світу, Європи, переможниця всіляких турнірів, нарешті, абсолютна олімпійська чемпіонка.

«Грацію» важко застати вдома, вона в постійних роз'їздах. Але мені пощастило — вдалося перехопити Катерину в Києві. Наша розмова була не про значні успіхи Серебрянської у спорті. Про це сказано чимало. Хотілося дізнатися, що за людина наша славетна гімнастка.

— У своїх інтерв'ю ти неодноразово говорила про свою мрію створити притулок для бездомних тварин...

— Сьогодні набагато важливіше створити такі притулки для людей. Якщо мені вдасться заробити багато грошей, я обов'язково це зроблю. А про тварин... Днями мені переказали з дому, що моя улюблена кішка Маша народила аж шістьох кошенят. Так кортить їх побачити! Мені взагалі подобаються кішки. Вони такі незалежні, граціозні, загадкові... Всі ті риси тією або іншою мірою притаманні представницям прекрасної статі.

— Відомо, сила жінки — в її слабості. Як поєднуються ці два поняття? Адже спортсменка слабкою бути не може.

— Так, і мені хочеться бути слабою, щоб мене жаліли, піклувалися про мене... Але у спорті перемагає найсильніший. Не так фізично, як духом. І доводиться «ламати» себе, аби здобути перемогу. Нелегко стримувати себе в їжі чи тренуватися сім годин на день. Поспішати в аеропорт, коли подруги йдуть на дискотеку. Але я чудово розумію: літати й виступати треба, особливо на міжнародних змаганнях. І підтримувати не тільки власну репутацію, а й престиж країни.

Втім я ні на мить не забуваю про те, що я передусім жінка, і намагаюся поводитися відповідним чином. Принаймні за межами спортивного подіуму.

— Твоє життя — нескінченні збори, турніри, змагання. А це — готелі, вокзали... Як тобі вдається при цьому мати елегантний вигляд, бути завжди «у формі»? Що тобі до вподоби поза спортом?

— Живу звичайним життям. Багато часу забирає навчання в Харківському університеті фізичної культури. Подобається сідати за кермо нової машини, яку подарувала мені з нагоди перемоги в Атланті мій спонсор — фірма «Мазда Моторс Україна». Ще я люблю квіти, особливо весняні — конвалії, проліски, мімозу. Віддаю перевагу французькій косметиці. Одягаюся —під настрій. Вибираю одяг, який пасує саме мені.

Інтерв'ю
Сергія БОРИСОВА.

На знімку: Катерина Серебрянська.

Фото
Юрія ВЕНГЕРЕША.

Фітнесс — краса, врода і здоров'я

Минулого тижня відбувся чемпіонат України і Києва з фітнессу. А в ці дні збірна України з цього виду спорту в далекому Лос-Анжелесі виступає на чемпіонаті світу.

—Що ж воно таке фітнесс і з чим його, так би мовити, «їдять»? — про це запитав напередодні відльоту до США відомого фахівця в цій царині, тренера збірної України, старшого викладача кафедри спортивної і оздоровчих видів гімнастики Державного університету фізичного виховання і спорту **Олену ПОЛЯКОВУ.**

—У перекладі фітнесе2, пояснила Олена Володимирівна, —означає піднесення. Це слово передбачає шанобливе ставлення до тренера, захист вітчизни, виконання дітородних функцій, участь у змаганнях. Нарешті —краса, врода і здоров'я. Ось уже другий рік поспіль у нашому університеті для студентів читають спеціальний курс лекцій на прикладі шейпінгу та аеробіки, дуже популярних у нашій країні, які також є складовою фітнесу. До речі, такий курс — єдиний у своєму роді. Такого принаймні в Європі не існує.

—Як проходив національний чемпіонат?

—Відбувався цей турнір у конгрес-холі готелю «Київська Русь». Учасниці пройшли крізь горнило трьох турів. Перший — дефіле у вечірній сукні (слід показати себе, розповісти, що для тебе означає фітнесс). Другий — порівняння антропологічних пропорцій, де оцінюють природні дані і проробку м'язів (показ того, чого досягнуто з допомогою фітнессу, — робота на тренажерах, у гімнастичному залі, аеробіка). Названі заняття добре впливають на фігуру. Третій — довільні акробатичні композиції (до двох хвилин). Треба продемонструвати силу, гнучкість, вправність, уміння рухатися, відчуття ритму.

Найкраще виступила Алевтина Титаренко. Дуже добре виступили і наші студентки, які в чемпіонаті країни посіли 4 і 5 місця, а в міському турнірі — 3-4.

—Хто увійшов до складу збірної?

—Її очолила Титаренко. Зрозуміло, що знайшлося місце в цій команді й для срібного призера Любові Корнілової. Готували ми виїзні документи на здібну Наталку Малишеву — студентку нашого університету. Але посольство США не видало їй візу. Річ у тім, що Наталці лише вісімнадцять, і вона незаміжня...

З Оленою Володимирівною домовилися, що після повернення нашої команди з Лос-Анжелеса вона докладно розповість про світовий чемпіонат нашим читачам, а також ознайомить із суто оздоровчим впливом фітнессу.

В.Б.

Арбитражным судом г. Севастополя (Севастополь, пл. Восставших, 6, ком. 18а) возбуждено дело № 021/4 о банкротстве МЧП «Асампа» (Севастополь, ул. Б. Хмельницкого, 8, кв. 14); р/с 3468463 в «Нэвикон-банке» г. Севастополя, код ОКПО 2242146.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 2227-10 о признании банкротом Краснопартизанского винзавода. Юридический адрес: 334065, Автономная Республика Крым, Красногвардейский район, с. Красные Партизаны, ул. Первомайская, д.1; р/с 000383001 в Красногвардейском отделении АК АПБ «Украина», МФО 324117.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Арбитражным судом Херсонской области (325000, Херсон, пр. Ушакова, 47) возбуждено дело № 34/6-Б о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Агропоставка» (325000, Херсон, ул. Кирова, 24); р/с 1467205, валютный счет 001180028 в Херсонском филиале «Приватбанка».

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бул. Пушкина, 34) возбуждено дело о банкротстве № 12/1-10Б ООО «Руслан» (343400, Донецкая обл., Артемовск, трасса Киев—Харьков—Ростов-на-Дону); р/счет № 467204 АК ПИБ в г. Артемовске.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Грушевського, 8) порушив справу № 75/6 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Фокс» (Тернопіль, вул. Руська, 23/82, розрахунковий рахунок 467116 в АППБ «Аваль», МФО 338501).

У номер

● *Сімферополь*

Будемо з газом?

Державне виробниче об'єднання «Чорноморнафтогаз» розпочало буріння нової розвідувальної свердловини на українському шельфі Чорного моря. Російські геологи, з якими співпрацюють українські фахівці, прогнозують тут велике родовище газу. Бурильна установка «Сиваш» долає перші метри. А бурити доведеться на глибину 3 кілометри. Незабаром поруч стане бурильна установка «Таврида», її завдання — свердловина глибиною 4 кілометри.

Кримські нафтогазовики не без підстав сподіваються на успіх. Проблема лише в одному — що швидше зростають обсяги видобутку газу і нафти, то швидше і більше ростуть борги споживачів перед «Чорноморнафтогазом». Тож питання, чи будемо з вітчизняним газом, залишається відкритим.

● *Черкаси*

Через три чверті століття

Унікальна реліквія поповнила експозицію національного музею-заповідника Тараса Шевченка у Каневі. Через три чверті століття у місті Городищі на Черкащині віднайдено дерев'яну модель погруддя великого поета, виготовлену скульптором Калеником Терещенком у 1923 році. Саме з цього зразка на Городищенському цукрокомбінаті того самого року було відлито з чавуну погруддя Кобзаря і встановлено на його могилі замість чавунного хреста, знятого войовничими атеїстами.

1939 року, коли на Чернечій горі постала велична постать Кобзаря скульптора Манізера, погруддя, виготовлене Терещенком, поставили біля входу до музею Шевченка у Каневі.

З глибоким сумом сповіщаємо, що на 73-му році життя раптово помер видатний учений доктор медичних наук, професор, член-кореспондент Національної Академії наук і Академії медичних наук України, один із засновників Інституту екогігієни і токсикології, керівник відділу загальної токсикології, консультант та експерт Всесвітньої організації охорони здоров'я

Юрій Соломонович КАГАН.

НАН і АМН України, Міністерство охорони здоров'я України, Інститут екогігієни і токсикології ім. Л. І. Медведя висловлюють глибоке співчуття рідним та близьким покійного.

Земельна реформа

Надії на третій переділ

***У** СУМСЬКІЙ області завершується паювання земель сільськогосподарських підприємств. Нині вже розпайовано 386 господарств, що становить 92 відсотки від загальної кількості. Більшість селян отримала сертифікати на земельну, майнову частку (пай). Як аграрники розпоряджаться своєю власністю?..*

У Білопільському районі новоспечені хазяї не побігли масово із заявами ділити майно колишніх КСП, забирати землю в натурі. Лише одиниці передали сертифікатні наділи в оренду фермерам за відповідні обіцянки виконати ті чи інші роботи. У деяких селах району навіть і після розпаювання мало що змінилося. Трактори розукомплектовані. Солярку не закупили. Корів нічим годувати. Про заробіток давно забули. Все, як і вчора... Такі власники за звичкою чекають директив згори. Райдміністрація вже почала «зверху» реорганізацію найбільш безнадійних господарств. Прикро, але факт залишається фактом: як примусово створені в 1931—1932 роках колгоспи не зробили людей на землі господарями, так і новоспечені за урядовою програмою власники не поспішають ставати ними. Втім, це справа не одного дня, а серед позитивів — селяни отримали шанс вільно визначити форму своєї праці на землі.

У селі Павлівці, до речі, ним скористалися. Років з десять тут було величезне господарство, у якому намітився спад виробництва. Тоді аграрники прийняли рішення про його розукрупнення. От і з'явилося натомість два колгоспи. Утвореними сільгосппідприємствами керувати стало легше. КСП Івана Худіна взагалі вийшло незабаром на провідні позиції в районі. Тут торік надоїли по 3188 кілограмів молока від кожної з 500 корів, одержали 104 тонни м'яса, 7268 тонн цукрових буряків, 2848 тонн хліба. А тому є гроші навіть на будівництво. Доярки мали і мають можливість заробити щомісяця по 150—200 гривень. Ще більше отримують на сільгоспроботах механізатори.

Незважаючи на очевидний успіх (у більшості КСП керівники розпачливо розводять руками з приводу 6—10-місячної невиплати зарплати), селяни ліквідували колгосп і розподілили паї. Отримавши сертифікати із зазначенням площі власної землі, вартості свого майна, заснували агрофірму «Обрій». Формально ніби нічого не змінилося. Проте між КСП і агрофірмою є істотна різниця. Значимість кожного засновника як розпорядника власного паю зросла. Особливо пенсіонера. Тепер він з прохача перетворився на засновника, якому фірма зобов'язана видати зерно, виорати город...

Директор агрофірми «Обрій» упевнений: об'єднавшись на новій основі, селяни не дуже-то квапитимуться на самостійні хліба.

—Це передусім невигідно, — зазначив він. — Ось почалися польові роботи. Господарство забезпечене сповна дизпальним, бензином. Думаєте, все це так просто: пішов — дали? Треба знати партнерів, мати певні зв'язки. А починати на землі навіть з роздобутим трактором важко, бо для

нього і запчастину треба купити, і мастила.

Справді, якщо в господарстві досвідчений керівник, у ньому й нові власники більше проявлять себе як господарі, ніж на самостійній ниві. Реальність така: самостійнику за його бажання працювати окремо від інших на власній землі ніхто не надасть на пай гарного трактора, сівалки, плуга тощо. Він, звичайно, отримає своє. Але що? У кращому разі коня або старенького, розукомплектованого трактора.

Днями у Липоводолинському районі відмовився від землі керівник 47-гектарного фермерського господарства «Фортуна» Василь Луфаренко. Важко без повного набору техніки одноосібно сіяти, орати, збирати... Який же вихід?

На сесії обласної ради голова держадміністрації Анатолій Єпіфанов сказав, що вбачає його у створенні орендно-приватних підприємств, внутрішньогосподарських кооперативів, інтегрованих сільськогосподарських і переробних, сервісних підприємств. Таку роботу, до речі, в березні вже розпочали. Можливо, цей третій переділ на новій основі дасть селу шанс...

Сергій ПАВЛЕНКО.

Сумська область.

На знімках: керівник агрофірми «Обрій» Іван Худін; доярка Катерина Цикманова від кожної корови отримує нині по 10 кілограмів молока. А їх у неї 30.

Фото Вадима БИЧЕКА.

Між іншим

Кажуть, ХТЗ краще повезе?

Якість і надійність давно вже стали ахіллесовою п'ятою вітчизняної сільгосптехніки, і тракторів зокрема. Нарікання справедливі, вважає генеральний директор ХТЗ Петро Тодоров, але додає, що навіть звичайні серійні машини служили б набагато довше і надійніше, якби сільгоспвиробники дотримувались елементарних правил експлуатації та обслуговування. У колективному господарстві імені Ватутіна, наприклад, на традиційну весняну лінійку готовності механізатори вивели трактори ХТЗ, які вже відслужили в господарстві по 10—15 років.

Для харківських тракторовиробників якість — одне з головних питань. Завод розпочав масовий випуск сільгосптехніки за лізингом. Цього року за такою системою розрахунку тракторів буде випущено 3 тисячі. Понад сто технічних центрів гарантійного обслуговування харківських сільгоспмашин відкриють в усіх регіонах країни уже нинішньої весни, які будуть зобов'язані протягом 1—2 років відремонтувати будь-які поламки на тракторах, виготовлених за лізингом.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

Резонанс

АТ — щось не те

Замість справедливої приватизації та реформування йде масове шахрайство та розкрадання народного добра. За період незалежності це призвело до ще гіршого стану економіки. Через саботаж проводиться руйнування більш-менш прибуткових господарств, щоб потім, довівши до повного краху, передати їхні нерозпайовані землі якомусь-небудь акціонерному товариству. Діє так звана «п'ята колона», створена із найбездарніших керівників, які, довівши до краху одне господарство, пересідають у директорське чи ще якесь зручне крісло іншого господарства. Техніку розтягають, свиней та худобу вирізають, ферми руйнують. Селянам ставлять ультиматум: відмовтеся від земельного паю, бо вам нічим обробляти землю.

Але й після розпаювання можуть виникнути негативні ситуації. Про одну з них попереджають голова Асоціації фермерів України Микола Шкарбан та працівники Інституту економіки Людмила Шепотько і Оксана Максим'юк у статті «Не треба дурити селян!», надрукованій у газеті «Голос України» за 28 січня ц. р. Автори у своїй публікації застерігають селян від вступу до акціонерних товариств, роз'яснюють, що деякі директори та високопоставлені чиновники намагаються перетворити сільськогосподарські підприємства на акціонерні товариства, щоб селяни зі своїми земельними і майновими паями вступали до АТ. За свої паї селяни одержать папірці — акції — і втратять право на землю. Контрольний пакет акцій, за логікою, має належати нинішньому голові чи директорові, який намагається ним заволодіти. Але може статися так, що майно, в т. ч. земля, за борги перекочує до рук інвестора — вітчизняного хапуги чи закордонного варяга... Тож під маркою реформування земельних відносин можливе чергове ошукання сільгоспвиробника.

З листа Андрія СВИРИДА.

Іванків Київської області.

Спорт

Звідусіль

Хокей. Упевненою перемогою завершився виступ збірної України на чемпіонаті світу (група С) в Естонії. У фінальній частині наша команда перемогла збірну господарів змагання — 2:1 (у переможців відзначилися Овчинников та Дідковський) і, вже забезпечивши собі перше місце, зіграла внічию з японцями — 2:2 (Дідковський, Гончаренко).

Україна — 5 очок, Словенія, Японія — по 2, Естонія — 1.

Отже, наша збірна нарешті сказала «В». У квітні наступного року виступатиме вже в цій, значно престижнішій групі. Тож вітаємо гравців, тренерів, численних уболівальників, які особливо нетерпляче чекали цієї приємної події.

Підводне плавання. Спортсмени з київської СДЮШОР «Дарниця» стали переможцями чемпіонату Європи серед клубних команд, який відбувся в Берліні. Вони набагато випередили «підводників» із російського Єкатеринбурга, які посіли друге місце. Третіми були плавці міста Парми (Італія). Найбільше очок українському колективу принесла Юлія Успенська, яка перемогла на дистанції 800 метрів, а також жіноча та чоловіча естафетні команди (4х100 метрів).

Через два тижні плавцям із «Дарниці» доведеться змагатися в черговому турі розіграшу Кубка інтернаціональної ліги. До речі, торік кияни завоювали цей приз. І якщо вони здобудуть перемоги в трьох з п'яти етапів (проводяться нинішнього року), то кубок залишиться у них назавжди.

Олімпізм. Національний олімпійський комітет України підтвердив участь української команди в XVIII зимових Олімпійських іграх 1998 року в Нагано (Японія). Відповідно до прийнятої процедури це рішення надіслано до Міжнародного олімпійського комітету (МОК).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ **Рукописів не повертаємо.**
◊ **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**

◊ **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
◊ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
◊ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 277002.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311058.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.